

Uchwała Nr XLIII/342/2012
Rady Gminy Ełk
z dnia 14 grudnia 2012 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013- 2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142 , poz. 1591 z późn.zm.) w związku z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012r. poz. 124) Rada Gminy Ełk uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013 - 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ełk.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje na lata 2013-2015.

Przewodniczący Rady Gminy Ełk

Dariusz Kordyś

PROJEKT

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013 - 2015 rok

URZĄD GMINY W ELKU
ul. ARMII KRAJOWEJ 3
19-300 Elk
www.elk.gmina.pl

**Narkomania nie jest tylko tragedią dla ludzi uzależnionych i ich rodzin,
ale jest również problemem społecznym.**

I. Wstęp

Problem uzależnienia od narkotyków jest coraz powszechniejszym zjawiskiem, ma wielowymiarowe przyczyny, a szkody z nim związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego. Narkomania jest zjawiskiem medyczno-socjalnym, którego powiązania są wielostronne i obejmują zarówno zachowanie człowieka, jak i jego sferę socjalną, ekonomiczną, prawną, etyczną i kulturalną.

Źródłem danych na temat rozpowszechnienia konsumpcji narkotyków są przede wszystkim badania ankietowe prowadzone przez OBOP i ESPAD (Europejskie Szkolne Badania Ankietowe) oraz dane statystyczne z instytucji leczących osoby uzależnione od narkotyków.

Narkomania jest chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia bądź w stacjonarnych ośrodkach rehabilitacyjnych. W niektórych przypadkach, w zależności od stopnia zaawansowania choroby wymagane jest odtrucie organizmu, by móc rozpocząć proces leczenia. Ponieważ efektywność leczenia osób uzależnionych od narkotyków jest mała na całym świecie, a więc także w Polsce, a ryzyko wystąpienia różnego rodzaju poważnych szkód zdrowotnych (zaburzeń psychicznych i chorób somatycznych) znacząco wzrasta, zasadnym jest prowadzenie i finansowanie programów redukcji szkód oraz programów rehabilitacyjnych. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2015 należy do zadań własnym Gminy i określa sposoby realizacji zadań w zakresie profilaktyki zawartych w tym „Programie”, jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemu narkomanii.

Założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dotyczą prowadzenia różnorodnych działań mających na celu zapobieganie nowym problemom wynikającym z używania narkotyków, zmniejszania rozmiarów istniejących problemów oraz zwiększanie zasobów potrzebnych do radzenia sobie z już istniejącymi zagrożeniami. Program zakłada również kontynuację zadań podejmowanych w latach ubiegłych.

Powszechność narkotyków wcześniej była problemem głównie dużych miast, dzisiaj jest obecna w miasteczkach, a nawet na wsiach, gdzie docierają dilerzy narkotykowi. Substancje psychoaktywne są w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach średnich i uczelniach. Wszechobecne są na dyskotekach, wszelkich imprezach młodzieżowych. Coraz bardziej stają się popularne narkotyki syntetyczne, zwłaszcza amfetamina. Zwiększyła się popularność heroiny do palenia. Rosną także rozmiary przetwórstwa konopi. Biorąc pod uwagę wzrost rozpowszechniania narkotyków syntetycznych można niestety spodziewać się w dalszych latach trendu wzrostowego narkomanii.

Problem narkomanii jest szczególnie istotny wśród młodzieży, gdyż obecnie do „zarażenia narkomanią” dochodzi coraz częściej już w szkole podstawowej, nastolatek wówczas przeżywa kryzys tożsamości. Kryzys ten oznacza załamanie się pewnej rzeczywistości, jest to bowiem okres gwałtownych zmian fizycznych i psychicznych, jakich doświadcza młody człowiek. Ogromnie ważnym elementem wchodzenia w dorosłość młodego człowieka jest głęboka więź z rodzicami, ponieważ stosunki z rodzicami mają istotny wpływ na wybory życiowe, a nie efektywna komunikacja wewnątrz rodzinna może przyspieszać zaangażowanie dziecka w narkotyki. Psychologowie wskazują na trzy główne powody, które mogą skłonić nastolatka do sięgania po narkotyki, tj.: poszukiwanie nowych i przyjemnych wrażeń, (narkotyki tylko pozornie zaspokajają te potrzeby, pozwala bowiem bez wysiłku ze strony nastolatka na odczuwanie przyjemności i dreszczu emocji), chęć uwolnienia się od stresu, napięć i problemów (narkotyki na krótką chwilę pozwala oderwać się od rzeczywistości, rozluźnić się i stłumić uczucia), chęć bycia akceptowanym przez grupę (młody człowiek chce poczuć się silnym i „wyluzowanym”, co pozwoli mu na uzyskanie aprobaty i uznania).

Bardzo istotne w zapobieganiu narkomanii jest uświadomienie, jakie ryzyko niesie za sobą sięgnięcie po narkotyki. Konieczna jest przede wszystkim skuteczna profilaktyka, która dotyczy zapobiegania zidentyfikowanym i spodziewanym zagrożeniom poprzez przedsięwzięcie działań, mających na celu niedopuszczenie do negatywnie ocenianych przekształceń istniejącego stanu rzeczy. Odpowiednio do stopnia ryzyka profilaktyka prowadzona jest na trzech poziomach:

- 1) pierwszorzędowa – adresowana do grupy niskiego ryzyka, są to działania prewencyjne obejmujące szerokie, nie zdiagnozowane populacje, ma na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji.
- 2) drugorzędowa – adresowana do grupy podwyższonego ryzyka, celem jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych.
- 3) trzeciorzędowa – adresowana do grupy wysokiego ryzyka, przeciwdziałanie pogłębiania się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie.

Podstawą prawną działań związanych z zapobieganiem narkomanii jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012r. Nr 124). Akt ten stanowi, iż zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie. Zgodnie z art. 10 ust. 1 przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin, i są realizowane w postaci gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, uchwalanych przez rady gmin.

W ostatnich latach upowszechnił się wzór konsumpcji polegający na mieszaniu środków legalnych i nielegalnych co powoduje, że w leczeniu coraz częściej pojawiają się pacjenci, których trudno jednoznacznie zdiagnozować jako uzależnionych wyłącznie od narkotyków czy alkoholu. Nowoczesne podejście do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych obejmuje zatem różne środki (alkohol, narkotyki, tytoń). W związku z powyższym zadania realizowane przez Gminę dotyczące narkomanii, tam gdzie jest to potrzebne i możliwe, będą skoordynowane z działaniami dotyczącymi innych substancji uzależniających.

Znowelizowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi daje obecnie samorządom gminnym możliwość finansowania działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W związku z tym zadania omawianego „Programu” będą skoordynowane z działaniami prowadzonymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

II. Cele Programu

Cel główny:

Przeciwdziałanie narkomanii w Gminie Elk.

Cele strategiczne:

- 1 Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem narkotyków.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele operacyjne:

1. Ograniczenie przyjmowania przez dzieci i młodzież nielegalnych środków odurzających:
 - a) zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży eksperymentującej z narkotykami,
 - b) ograniczenie podaży nielegalnych środków odurzających.
2. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
3. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Reasumując, podstawowym celem „Programu” jest:

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

III. Realizatorzy Programu.

1. Koordynator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Komenda Powiatowa Policji w Ełku,
4. Poradnia Leczenie Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Ełku,
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku,
6. Organizacje pozarządowe, których działalność statutowa obejmuje zadania publiczne z zakresu ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu oraz samorządy zawodów medycznych.
7. Inne podmioty, którym zlecane są zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

IV. Monitoring realizacji Programu

1. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2015 koordynowana będzie przez Koordynatora Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Sprawozdanie z wykonania w danym roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przedłożone zostanie Radzie Gminy Ełk w terminie do 31 marca roku następnego.

V. Źródła i zasady finansowania Programu.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2015 są środki finansowe budżetu Gminy na dany rok budżetowy, pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Preliminarz wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 rok określa załącznik do niniejszego Programu.

VI. Zadania Programu i sposób ich realizacji.

Zgodnie z intencją Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, Rada Gminy Ełk przyjmuje zadania związane z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii:

- nakłada na samorząd terytorialny na równi z organami władzy i administracji państwowej obowiązek kształtowania polityki zapobiegania narkomanii,
- tworzy podstawy systemu prawnego, na którym ma się opierać działalność władz lokalnych w zakresie profilaktyki i zapobiegania używaniu środków psychoaktywnych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od narkotyków i wyznacza zadania, które mogą być przedmiotem działania Gminy.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Cel:

Głównym celem tego zadania będzie zwiększenie dostępności terapii dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i zagrożonych uzależnieniem. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność wszelkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem narkotykowym.

Sposób realizacji:

1. Wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w zakresie udzielania informacji i pomocy rodzinom zagrożonym i dotkniętym problemem narkomanii.
2. Zapewnienie wsparcia i pomocy psychologicznej osobom uzależnionym, zagrożonym uzależnieniem oraz członkom ich rodzin – finansowanie konsultantów.
3. Upowszechnianie informacji dotyczących adresów instytucji i miejsc, gdzie można uzyskać bezpłatną pomoc psychologiczną i terapeutyczną – zakup i dystrybucja ulotek, informatorów.
4. Kierowanie osób realizujących zadania Programu na szkolenia (członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, terapeuci, grupy zawodowe profesjonalne zajmujące się problematyką narkomanii, nauczyciele, pedagodzy, policjanci), jak również udział w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących z osobami dotkniętymi problemem narkotykowym.
5. Zakup testów do wykrywania obecności narkotyku w płynach ustrojowych dla instytucji i organizacji zajmujących się problematyką narkomanii.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom , w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

Cel:

Udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem narkomanii. Ważne jest aby była to pomoc ukierunkowana na terapię całej rodziny obciążonej problemem uzależnienia. Realizacja zadania będzie polegała na inicjowaniu, dofinansowaniu i nadzorze realizacji programów ukierunkowanych na pełną terapię rodzin obciążonych uzależnieniem oraz zwiększeniu dla nich dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychospołecznej i prawnej.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z instytucjami, które zajmują się prowadzeniem specjalistycznego poradnictwa prawnego, terapeutycznego i psychologicznego dla rodzin, w których występują problemy narkomanii.
2. Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej służącej upowszechnianiu informacji o tematyce zjawiska narkomanii i możliwości uzyskania pomocy dla osób uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin
4. Inne zadania wynikające w trakcie roku mające wpływ na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

Profilaktyka jest jednym ze sposobów reagowania na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane.

Profilaktyka ma eliminować czynniki ryzyka zarówno w poszczególnej osobie, jak i w jej otoczeniu społecznym oraz wzmacniać czynniki chroniące, zapewniające prawidłowy i bezpieczny rozwój.

Cel:

Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.

Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży szkolnej.

Edukacja rodziców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji.

Sposób realizacji:

1. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci młodzieży, mających na celu kształtowanie umiejętności osobniczych i społecznych, chroniących młodych ludzi przed sięganiem po środki psychoaktywne oraz dostarczenie rzetelnej wiedzy o substancjach odurzających.
2. Realizacja programów promocji zdrowia i edukacji na temat narkotyków, HIV/AIDS w środowisku dzieci, młodzieży oraz dorosłych.
3. Wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków.
4. Opracowanie, zakup oraz rozdawanie materiałów szkoleniowo- edukacyjnych dla animatorów profilaktycznych w społecznościach lokalnych.
5. Opracowywanie , zakup oraz rozdawnictwo materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki narkomanii oraz zdrowego stylu życia (broszury, ulotki, książki).
6. Dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących programy profilaktyczne obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla pracowników szkół i placówek oświatowych, pracowników socjalnych.
7. Organizowanie imprez w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży stanowiących alternatywę wobec narkotyków(festyny, konkursy, zwody sportowe, pikniki , kampanie lokalne) związanych z profilaktyką uzależnień .
8. Współdziałanie w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii.
9. Podejmowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców.
10. Inne zadania służące propagowaniu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, wynikłe w trakcie roku.

Wymienione sposoby realizacji zadania będą ściśle skoordynowane z realizacją podobnego zadania zawartego w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Ełk, który uwzględni również środki finansowe przeznaczone na ich realizację.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Cel:

Wspomaganie merytoryczne i finansowe instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, które zajmują się profilaktyką uzależnień i przeciwdziałaniem narkomanii. Wymienione podmioty odgrywają dużą rolę w realizacji zadań Programu realizując projekty wynikające z potrzeb lokalnej społeczności i przyczyniając się tym samym do zmniejszenia problemów związanych z uzależnieniem.

Sposób realizacji:

1. Wspieranie finansowe oraz merytoryczne instytucji prowadzących działalność w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania narkomanii.
2. Wspieranie merytoryczne i finansowe organizacji pozarządowych prowadzących działalność profilaktyczną i zajmujących się pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom.
3. Doposażenie placówek zajmujących się zapobieganiem narkomanii w pomoce i sprzęt niezbędny do działań operacyjnych.
4. Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii- stosowanie wyznaczonych przez Biuro standardów realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu pomocy osobom uzależnionym.

VII. Podstawa prawna

W Programie mają zastosowanie następujące akty prawne:

1. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t.j. Dz.U. z 2012r., poz. 124),
2. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. z 2010r. Dz.U.Nr 234, poz. 1536 z późn.zm.),
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (DZ.U. z 2009r. Nr 157, poz. 1240 z późn.zm.),
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz.U. Nr 78,poz. 428),
5. Inne ustawy związane z realizacją zadań.

Przewodniczący Rady Gminy Ełk

Dariusz Kordyś